

Na temelju čl. 13. Pravilnika o stručnim i tehničkim standardima za osnivanje i određivanje vrste muzeja, za njihov rad, te za smještaj i čuvanje muzejske građe i muzejske dokumentacije (NN 150/23), te u vezi sa Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 145/24, 151/25), uz prethodno mišljenje Stručnog vijeća MDC-a, dana 15. srpnja 2026. godine ravnateljica MDC-a donosi

POLITIKU SKUPLJANJA ZA ZBIRKU MUZEJSKIH PLAKATA MUZEJSKOGA DOKUMENTACIJSKOG CENTRA

1. Opće odredbe

Politika skupljanja za Zbirku muzejskih plakata Muzejskoga dokumentacijskog centra (u daljnjem tekstu: Politika skupljanja) usklađena je s ICOM-ovim *Etičkim kodeksom za muzeje*.

Politika skupljanja u skladu je s osnovnom djelatnošću, poslanjem i vizijom MDC-a, Statutom MDC-a te Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i načinu rada MDC-a.

2. Cilj

Politikom skupljanja uređuju se postupci skupljanja cjelovite produkcije plakatnog izdavaštva hrvatskih muzeja u cilju dokumentiranja i stručne obrade fundusa, njegove zaštite i očuvanja te predstavljanja javnosti.

3. Svrha skupljanja

MDC skuplja građu za Zbirku muzejskih plakata radi:

- stvaranja jedinstvenoga i cjelovitoga fonda muzejskih plakata koji čuvaju povijesne, kulturne i umjetničke podatke važne za nacionalnu i europsku baštinu
- poticanja zanimanja korisnika/publike za stjecanje novih informacija i znanja
- poticanja zanimanja stručne i znanstvene javnosti planskim formiranjem i popunjavanjem Zbirke.

4. Zbirka muzejskih plakata MDC-a

4.1. Kratka povijest Zbirke

Građa za Zbirku muzejskih plakata MDC-a bila je dio osnovnog fundusa na temelju kojega je dr. Antun Bauer osnovao MDC 1955. godine. Njegove donacije pristizale su do 1973. godine. Građa je 1973. godine usustavljena u dokumentacijsku zbirku, a 2011. godine stječe status registrirane muzejske zbirke.

Donaciju Antuna Bauera najvećim dijelom čine plakati muzeja iz Hrvatske i ostalih zemalja bivše Jugoslavije objavljeni od pedesetih do sedamdesetih godina 20. st. Dio građe iz drugih je europskih zemalja. Fond je dopunjavan dokumentacijskom građom (plakatima različite namjene) iz ustanova s kojima je MDC surađivao – od muzeja i galerija do strukovnih i drugih baštinskih ustanova, centara za kulturu, turističkih ureda i sl.

Od osamdesetih godina Zbirka se godišnje uvećava novoizdanim plakatima hrvatskih muzeja kojima se promiču izložbe, predavanja, akcije, manifestacije, festivali i druge muzejske aktivnosti. U Zbirku su katkad pristizali i plakati iz svjetskih muzeja i muzeja zemalja bivše Jugoslavije.

Rukopisna inventarna knjiga Zbirke vodila se od 1973. do 1991. godine, kada se počinje voditi u računalnom obliku.

Zbirka je 2011. godine stekla status kulturnog dobra upisom u Registar kulturnih dobara RH, kl.: UP-I 612-08/11-06/0224; ur. br.: 532-04-01-01/3-11-1, 23. 5. 2011.

4.2. Evaluacija

Zbirka muzejskih plakata MDC-a:

- jedinstvena je u Hrvatskoj po vrsti, broju i sadržaju građe koju skuplja, čuva, obrađuje i predstavlja, a obuhvaća plakate u izdanju muzeja i drugih izdavača povezane s muzejskom građom i djelatnošću
- ima iznimnu dokumentarnu i kulturno-povijesnu vrijednost

- sadržava raritetne primjerke plakata, poput plakata muzejskih i galerijskih ustanova koje više ne postoje ili plakata koji su otisnuti u manjem broju primjeraka
- sadržava plakate koji su primjeri izvrsnosti oblikovanja, među kojima su neki nagrađivani plakati
- ima obrazovnu vrijednost.

5. Politika skupljanja Zbirke muzejskih plakata MDC-a

5.1. Predmet skupljanja

Za Zbirku muzejskih plakata MDC-a skupljaju se:

- plakati u izdanju muzejskih ustanova upisanih u Upisnik javnih i privatnih muzeja u Republici Hrvatskoj koji se vodi pri Muzejskome dokumentacijskom centru te u MDC-ov Registar muzeja, galerija i zbirki u RH
- plakati u izdanju MDC-a i plakati povezani s MDC-ovim projektima i djelatnošću
- plakati povezani s hrvatskim muzejima i muzejskom djelatnošću bez obzira na izdavača
- iznimno, ostali plakati sadržajem povezani s poslanjem MDC-a.

5.2. Postupci skupljanja novih plakata

Na temelju čl. 9. Zakona o muzejima (NN 61/18, 98/19, 114/22, 36/24) MDC će muzejsku građu skupljati:

- darovanjem
- kupnjom
- nasljeđivanjem
- zamjenom
- terenskim radom i istraživanjem
- na drugi zakonom dopušteni način, a u skladu sa Statutom MDC-a i vlastitom izdavačkom djelatnošću.

5.3. Načela skupljanja

Pri skupljanju građe poštovat će se kriterij etičke i transparentne nabave. MDC neće skupljati muzejske plakate koji nisu na legalnom tržištu i koji su upitnog podrijetla.

Donacije uvjetovane nerazumnim ili neprihvatljivim uvjetima neće biti prihvaćene.

5.4. Kriteriji odabira

Osnovni su kriteriji odabira pri skupljanju:

- dokumentarni kriterij
- sadržajni kriterij.

Ostali su kriteriji, uz odluku Stručnog vijeća MDC-a, a na prijedlog voditelja Zbirke:

- rijetkost građe
- umjetnička i estetska vrijednost plakata
- obrazovno, stručno i znanstveno obilježje građe.

5.5. Ograničenja

MDC neće prihvatiti sve plakate koji budu ponuđeni. Neće se prihvaćati plakati:

- koji nisu u skladu s ovom Politikom skupljanja
- oštećeni ili inficirani plakati, osim ako je riječ o iznimno vrijednom primjerku
- plakati dimenzija koje MDC ne može sigurno pohraniti
- plakati sumnjivog vlasništva i sl.

5.6. Broj primjeraka

Novopridošla građa skuplja se u najviše dva primjerka.

Plakati u izdanju MDC-a, izrađeni u tiskanome ili ispisanome obliku, skupljaju se u najviše tri primjerka.

5.7. Tehnike izrade i veličine plakata

Skupljaju se:

- plakati izrađeni u svim grafičkim tehnikama (klasičnim ili računalnim)
- plakati u izvornome digitalnom obliku
- plakati u digitalnom obliku namijenjeni za tisak koje MDC nije dobio na dar u fizičkom obliku zbog male naklade ili nekoga drugog opravdanog razloga

- plakati svih veličina, standardnih i nestandardnih dimenzija, koji nisu manji od formata A3, osim u iznimnim slučajevima.

5.8. Procedura nabave građe

Sve procedure nabave građe provodit će se u skladu s važećim zakonskim odredbama.

Proces nabave najvećim dijelom temelji se na suradnji s muzejima.

Pri razmatranju kupnje ili donacije građe voditelj Zbirke piše prijedlog uz obrazloženje i stručnu ekspertizu koje usvaja Stručno vijeće MDC-a.

5.9. Izlučivanje

Izlučivanje plakata iz Zbirke provodit će se u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima koji uređuju smještaj, čuvanje i stručnu obradu muzejske građe i dokumentacije.

Izlučivanje će se provoditi kada:

- plakati ne budu u skladu s poslanjem kuće i politikom skupljanja
- fizičko stanje plakata bude toliko loše da je neupotrebljiv za obradu i predstavljanje ili je inficiran i stoga opasan za druge predmete u Zbirci, a po mišljenju Stručnog vijeća MDC-a nije isplativa njegova restauracija
- dimenzije plakata ne budu odgovarale uvjetima muzejske pohrane.

Izlučeni će se plakati:

- razmjenjivati s drugim muzejskim zbirkama
- darovati drugim muzejima ili srodnim ustanovama u skladu s njihovom politikom skupljanja
- prodati uz pribavljeno mišljenje Hrvatskoga muzejskog vijeća, s tim da se, u skladu sa Zakonom o muzejima, sredstvima dobivenima prodajom može koristiti isključivo za nabavu muzejske građe za Zbirku muzejskih plakata MDC-a.

Ako je izlučeni plakat teško oštećen, a nema osobitu vrijednost, bit će uništen.

Izlučivanje predlaže voditelj Zbirke, ravnatelj imenuje povjerenstvo od tri člana, a njihov prijedlog za izlučivanje odobrava Stručno vijeće MDC-a te potvrđuje Upravno vijeće uz suglasnost Hrvatskoga muzejskog vijeća.

6. Završne odredbe

Na građu Zbirke muzejskih plakata MDC-a kao kulturnog dobra odnose se zakonski i podzakonski akti koji uređuju zaštitu i očuvanje kulturnih dobara.

Politika skupljanja bit će revidirana svakih pet godina.

Politikom skupljanja zamjenjuju se sve prethodne i postojeće prakse skupljanja građe Zbirke muzejskih plakata MDC-a.

Politika skupljanja bit će objavljena na mrežnim stranicama MDC-a.

Ravnateljica MDC-a

Maja Kocijan, prof.

U Zagrebu 15.7.2026.

Urbroj: 22/34-26